

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm

Ert diarienum: UD2020/04338/HI

Remissvar på promemorian om dröjsmålstalan vid erkännande av yrkeskvalifikationer

Förvaltningsrätten i Stockholm vill med utgångspunkt i de intressen som domstolen har att bevaka framföra följande påpekanden och synpunkter.

Det i promemorian framförda ställningstagandet att prövningen av dröjsmålstalan ska ske i domstol har delvis motiverats med hänvisning till att detta föreskrivs i artikel 51.3 i yrkeskvalifikationsdirektivet (s. 37 i promemorian). Förvaltningsrätten noterar emellertid att den hänvisade formuleringen endast tycks återfinnas i direktivets svenska språkversion. Den överväldigande majoriteten av de övriga språkversionerna anger endast, i likhet med motsvarande bestämmelser i artiklarna 4 c.2 och 4 d.7, att avsaknaden av beslut ska kunna överklagas i enlighet med nationell rätt. Det framstår således som att något strikt krav på prövning i domstol inte gäller enligt direktivet. Det kan därtill starkt ifrågasättas om ärenden av den tillsynskaraktär som prövningen av de aktuella ansökningarna bedöms vara, samt deras förväntat exceptionellt enkla beskaffenhet, mest lämpligen bör belasta domstolarnas dömande verksamhet. Om prövningen förläggs i annan myndighet än domstol skulle dessutom bestämmelsen i 11 kap. 2 § regeringsformen inte utgöra ett hinder mot att istället införliva dröjsmålsinstitutet i förordningen om yrkeskvalifikationer, förslagsvis i anslutning till och med referens till bestämmelserna om tillämpliga tidsfrister, vilket skulle göra regelverket väsentligen mer lättöverskådligt. Sammantaget ifrågasätter förvaltningsrätten således att den aktuella prövningen ska förläggas till domstol.

Förutsatt att det bestäms att prövningen av dröjsmålstalan ska ske i domstol har förvaltningsrätten följande att framföra. I den föreslagna lydelsen av 19 a § lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer anges att en begäran om dröjsmålsförklaring ska göras hos den allmänna förvaltningsdomstol som är behörig att pröva ett överklagande av avgörandet i ärendet. Ett sådant avgörande överklagas enligt 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats. Prövningen anses i sin tur ha skett på den ort där den enhet som fattat det överklagade beslutet har sin geografiska placering (jfr prop. 2013/14:110 s. 433). Förvaltningsrätten konstaterar härvid att en ansökan enligt den föreslagna bestämmelsen i normalfallet kommer att ges in i ett så-

dant tidsskede när någon första prövning av ärendet ännu inte ägt rum. 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar kan i sådana fall inte tillämpas enligt sin ordalydelse. I författningskommentaren till den föreslagna bestämmelsen anges att ansökan ska ske till den förvaltningsrätt som skulle vara behörig att pröva ett överklagande i det aktuella ärendet i sak om myndigheten hade fattat ett beslut i ärendet. Detta tycks mer korrekt återspegla avsikten än den föreslagna lydelsen, och kunde mer lämpligen användas i bestämmelsen. En potentiell, om än ovanlig, tillämpningssvårighet skulle likväl kvarstå om en myndighet har flera regionala kontor som alla är behöriga att fatta beslut i den aktuella ärendetypen. Frågan är då inom vilken domkrets en ansökan om dröjsmålstalan ska anses falla, särskilt om den väcks innan några konkreta handläggningsåtgärder vidtagits. En domstol som får en ansökan skickad till sig kommer också, i avsaknad av närmare kännedom om den handläggande myndighetens organisation och rutiner för ärendehantering, ha svårt att i det enskilda fallet ta ställning till sin egen behörighet. Motsvarande kan befaras gälla för den enskilde, när denne ska välja vilken domstol att ge in ansökan till. Ett alternativ som kunde övervägas vore om det istället föreskrevs, likt i den föreslagna 8 kap. 8 a § rättegångsbalken, en enda domstol att handlägga samtliga ansökningar enligt bestämmelsen.

I båda de föreslagna bestämmelserna 8 kap. 8 a § rättegångsbalken och 19 a § lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer används skrivningen ”förklaring av domstolen om att ärendet uppehålls”. Förvaltningsrätten noterar att skrivningen i huvuddrag motsvarar den som använts i regleringen av andra varianter av dröjsmålstalan i svensk lagstiftning. I avsaknad av den annars typiskt sett förekommande modifikationen ”onödigt” anser dock förvaltningsrätten att användningen av begreppet ”uppehålls” blir svårbegriplig, då det senare ordet i allmän-språkliga sammanhang används med ett flertal andra betydelser varav samtliga är mycket mer vanligt förekommande än den nu avsedda. Mer lättförståeliga alternativ är enligt förvaltningsrättens mening ”fördröjs” eller ”drar ut på tiden”.

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Peter Lif. Föredragande har varit specialistföredraganden Veronica Montell.

Peter Lif

Veronica Montell